

που αναφάνησε άφοβα πώς έγραψε τὰ τραγούδια του ενάντια τής Γερμανίας πάνω σε ανακρίβειες και ψευτιές. Η άγανάκτησή του για τούς νεκρούς του πολέμου που άφήκανε τήν όμορφιά τής γής και που άπατηθήκανε πώς πολεμούσανε για κάποιο μεγάλο ιδανικό, ζουγραφίζεται στο τραγούδι του «non requiescunt in pace» Κοιτάχτε πώς άρχίζει περιγράφοντας τήν όμορφιά που οι νεκροί έχασαν, και τó μεγάλο τó λόγο που μās δίνει όμως για τήν πράξη τους : «That men might be beautiful an ree» (γιανάμπορ'σεόδανθροπος νά ζήσει πιδ όμορφα και πιδ λεύτερα). Μά τó ιδανικό του άφτό, άφου πέρασε ή μεγάλη ή πόρα, φάνηκε πώς είτανε ψεύτικο, τίποτε άλλο παρά τó αίώνιο διπλωματικό κουφέτο. Και νά ή φωνή τους άμέσως : it is a lie, it is a lie μιά προειδοποίηση για τήν ύστερη γενιά νάποφύγει κάθε έκδίκηση. Τó τραγουδάει στήληθεια είναι ένα διαμάντι με τήν πλέρια φιλοσοφία του και τó κορύφωμα τού πάθους του, πλεγμένο σε τεχνική δύναμη. Ο νέος ó κόσμος είναι ó κόσμος τής αγάπης κι όχι τής έκδίκησης, κ' έτσι άκριβώς τονε φαντάστηκε ó ποιητής. Μά ή δύναμη τού τεχνίτη, που ποτίστηκε με τίς νέες ιδέες τής τέχνης, φαίνεται σε δυό άλλα τραγούδια του. Τó πρώτο του είναι ή «Τέχνη» και τó δεύτερο ó «Σταθμός». Έδώ φαίνεται τó άρμονικό τó πλέξιμο τής φαντασίας και τού νοή, και τού ρεαλισμού. Μόνο ή έγγλέζικη φράση imaginat realism μπορεί νά μās δώσει τó είδος άφτό τής ιδιοτροπίας. Μπορούσε κανείς νά φανταστεί πώς ó νέος άφτός ιδιότροπος ιμπρεσιονισμός δέν είναι τίποτε άλλο παρά φουτουρισμός, μά φουτουρισμός όχι τών άκρων. Ο ποιητής δέν μπορεί νι ιδεί κάτι στην κατηγορία του που νάν τού κάνει έντύπωση χωρίς νάν τó περάσει άπό τής φαντασίας τήν άγια πηγή με μιά άριστοτεχνική πόντα συγχάρτηση. Η νέα ιδέα τού φεμινισμού τόν συνεπαίρνει και τόν σταματάει σκλάβο της, που τήν καλοπαρητρείει και υψύ τήν τραγουδάει. Άφτό τó βλέπουμε μέσα στο τραγούδι του «Η γυναίκα στον άντρα», γιομάτο ζωή και φλόγα. Κ' έτσι ó ποιητής μας με τήν πολύτροπή του τή μούσα και με τήν άτσάλνια του τή γνώση, παρουσιάζεται βαρτισμένος μέσα στη νέα ζωή, κι άνοίγει τó δρόμο του στην πρώτη γραμμή, ψάλλοντας τó νέο τó φώς και παλέθοντας για τή νίκη τού άνθρωπου καί τής αγάπης.

Όξφόρδη.

I INDIANOS

ΣΗΜ. — Νά, για δείγμα, και δυό τραγούδια, πρόχειρα μεταφρασμένα, τού Pinto :

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟΝ ΑΝΤΡΑ

Ζητάς σάν τó κρασί νά με ρουμύξεις
 'Άπ' τó ποτήρι : τήν ψυχούλα μου νά πνίξεις
 Θέλεις ως νά δώσει σου ό,τι ώραίο μέσα κλείνει
 'Άπό φλόγα, έλευτεριά, τήν κάθε στάλα,
 "Ός ότου ή φτωχή ψυχή σά γάλα
 Λευκή προβάλει και με τή δική σου μιά ούσία γίνει

Δέ σε φτάνει; τó κορμί μου σούχω δώσει,
 Μπορείς νά λιώσεις τή λευκή μου σάρκα που έχουνε

Τά παχιά μεγάλα σκέλη σου όλη νύχτα : μά όχι τήν
 'Εγώ είμ' εγώ κι όχι έσύ, (ψυχή,

Η ψυχή μου άγριο πουλί τή νιώθω νάναι,
 Που μέσ σιδμορφο θά φύγει τó μαδί,
 "Όπου τά λευκά τά νέρη λεύτερα κυλάνε,
 Και τού μοναχού τάγέρα άκούγεται ή φωνή --

ΛΤΟ ΣΤΑΘΜΟ

'Αργά τή νύχτα στο σταθμό,
 Τó κρύο τζούζει : κ' οι φανοί μέσ στα διαδία φωτίζουν,
 Κάτω, σκαρφοί, άπ' ένα φώς κίτρινο, πυραμίδες,
 Σε μιά γεφυρή μακρόσυρτη στοχαστικά χωρίζουν.

Άκροτερούνε άνθρωποι πά στο πεζούλι,
 Κι άπάνω - κάτω περπατάν, ή μαξιμένοι,
 Πάνω στους πάγκους κάθονται με μάτια νυσταγμένα
 Σε μαύρο όλοι ντυμένοι.

Σάν άπό φίλντισι, λεπτή, χλωμή φαντάζει ή όψη-
 Μέσ στο σκοτάδι τής νυχτιάς ξάφνου πηδάει.
 —'Ός ένός άγριου θειριού τó φλογισμένο μίτι : —
 Πράσινο φώς που τρεμουλάει.

"Όρεμα, τόσο ήρεμα : στριγγυρωμένη στα μύκρη
 Μιά σιωπή κι όρημηκό ξεγύνηται τó τρένο,
 Χρυσό άλογο, μ' άνεμιστή τή φλογισμένη χαιτή.
 Με περιφάνειας λύσσαγμα θριαμβικά φτασμένο.

ΝΕΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

(Άπό τó Η' βιβλίο)

ΙΤΣΑ

"Τσα, τών λουλουδιών έσύ χρυσή Βασιλοπούλα.
 Και τών πουλιών καλάδημ' άχ! πώς σκίριζε μιά φορά.
 'Η ράχη, ó κάμπος, τó θουνό, όταν τήν κάθε αυγούλα
 'Επρόβαινες άστράφτοντας φώς όλη και χαρά.

"Τσα, χωρίς, πολύ χωρίς, έσθησε, άχ! και τώρα,
 'Η ράχη, ó κάμπος έπесе σε σιλλογή βαθειά.
 Λιώνουν τά μαύρα άπ' τόν καμύ λουλούδια πāsαν ώρα
 Κι άχ! "Τσα, τά πουλιά λαλούν γύρισε πίσω πιά.

Η ΩΡΑΙΑ ΖΩΗ

'Η ώραία ζωή λαμπρά θωρώντας μου χαμογελά
 Με χίλια δυό γενεψίματα με χίλια δυό ματάκια
 Με τάνθη, μ' ένα δλόχρυσο πουλί που κελαδά,
 Με τά γλυκά, τά έξαίσια τών κοριτσιών λογάκια.

"Έλα, ψυχή μου, τή φοιχτή σου ξέχνα μόρα πιά,
 'Κι άγνάτια στην ώραία ζωή λαμπρόφωτα στολίσου,
 Χαίρου με τάνθη, στάηδονιού σκίριτα τήν όμορφιά,
 Στα θεία κορίτσια που περνούν, ρόδα τού παραδείσου

Ω ΑΝΕΡΜΗΝΕΥΤ' ΟΝΕΙΡΟ

"Ω άνερμήνευτ' όνειρο, γλυκύτατη, αιώνια,
 Ζωή, κάτω άπό τούς λαμπρούς ώραίους σου ούρανούς,
 "Ανθισα με τή ρέμβη μου και με τή φαντασία,
 Λαλώνοντας τούς πιδ κρύφους μου, όσαν πουλί, κρημούς,

"Ένα λουλούδι, μιά σκιά, δυό μαύρα μαύρα φρόδια...
 'Αγάτες μου, άχ! μαραίνουμαι χωρίς, πολύ χωρίς...
 ... Ψυχή μου, πάψε νά πονείς, για δες, όλα τήν ίδια
 Δέν έχουνε τά λούλουδα διάρκεια ζωής.

; ; ; ;

Μέσα στο πλάνον όρμα, την πλάση την αίωνα,
Ύψώθηκε τό πνεύμα μου και σαν άητός περνάει . .
Κι ώς πάει, πετά χροσές ματιές και τό σαίτενει ή θείο
Ή ώραία ζωή κι ό θάνατος τό περιτριγυρνάει.

Μά εκείνο πάντ' άτάραχο, χτυπώντας τά φτερά του
Ζωή μαζί και θάνατος δέν παύει νά τηράει,
Μ' ένα γαλήνιο λογισμό πού άστράφτει στή ματιά του . .
. . . Για ποιάν αίτία ξεκίνησε και γιατί τάχα πάει; . .

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ !

Ή Μαργαρίτα, αγάπη μου, μικρούλα μου, γλυκερά μου
Άνθισες πάλι καθ' ή γή στολίζεις τρυφερά,
Πώς σε θωρούσε μία φορά χροσόμενη ή ματιά μου,
Και πώς σε βλέπω σήμερα, πονώντας θλιβερά . . .

Με σε ξεχνάω . . Παντοτεινά προβάλλει τάνθησιμά σου
Στό νού μου, μ' όλα τά πουλιά πού επάνω σου πετούν
Τις πεταλούδες πόρχονται στά ώραία πέτάλά σου,
Τις νέες πού ξεφυλλώντας σε, άχ! γιαγάπες σε ρωτούν

ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΣ .

Σ' ένα υπόγειο κάθοιμαι όγρό και σκοτεινό,
Πού επάνωθέ του ύψώνεται πελώριο ένα κολλάτι,
Όλο τό καλοκαίρι είναι κλεισμένο κι άδειανό,
Και τό χυνόπωρο έχουνται οι νοικοκυραίοι ροδάτοι.

Τρεις κόρες με τη μάννα τους, κιαρχίζοιν νά γλεντούν
Με παλληγάκια του σιρμού πς νύχτες τραγουδώντας.
Αυτά, σα φέξει, πέφτουνε, τόν ύπνο νά χαρούν,
Και γώ ύπνος για τη δοιλιά τραβίω βλαστημώντας.

ΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ό Ψυχάρης για τό γιό του. — Τα έκασόχρονα
του Μπωνιλαίρ. — Τα έργα του Μούρ. — Η
«Μοναξιά» του Τουρνιέ.

— Στο φύλλο τής «Βδομαδιάτικης Έπιθεώρησης»
(2 του Άπριλ), ό Ψυχάρης γράφει τάκολουθα χα-
ρακτηριστικά λόγια για τη «νιότη του Έρνέστον Ψυ-
χάρη», του άξέχαστου ποιητή πού βοήλε τό θάνατο
τις πρώτες μέρες του πολέμου :

«Τό δόγμα του Ρενάν (doctrine renanienne)
λουσμένο από τρυφεράδα και περιτριγυρισμένο από
αγάπη, μεταδόθηκε στον Έρνέστο από την πιο άρο-
σιωμένη μητέρα, από μία μητέρα πού τονέ λάτρεινε
και πού τη λάτρεινε, από μία κόρη πού εΐτανε τόσο ά-
πάνω στο μοντέλο του πατέρα της κοιμένη, ώστε, σα
θέλανε νά μάθουνε τί θάλεγε ό Ρενάν στην τάδε ή
τάδε περίσταση, δέν εΐχανε παρά νάκούσουνε κείνη νά
μιλεί. Ό μικρός διδάχτηκε τη λατρεία του προγόνου,
και στο σπίτι και έξω. Άμα μεγάλωσε, όλα στ' αυτιά
του άντηχούσανε για τη δόξα του περιφημου έξηγη-
τή. Όλα τον παρακινούνε στο νά τον ακολουθήσει,
νά τονέ μιμηθεί. Όχι ! Τίποτα δέν τον πείθει. Έχει
ώρα κι αυτός τη συνειδησή του, γιατί . . . κι αυτός ό
λόγος είναι σημαντικός — ή ήθικη συνειδηση του
χριστιανού ανακατώνεται με τη μυστική συνειδηση,
ίνεται ένα και τό αυτό. Η ψυχή του νέου αναστατά-
θαι. Πάει και βρίσκει τον πνευματικό του, τονέ ρω-
τάει, με κοιμένη φωνή, αν είν' αλήθεια πως αυτός ό
παππούς του είναι κολασμένος. Ό παπάς του άπαντά
πως δέν ξαίρει τίποτα, πως κανένας δέν μπορεί νά
ξαίρει τίποτα. Μέσα στην άβεβαιότητα, ό Έρνέστος

άπαρνείται τον έαυτό του. Τελευταίο χροός θνωμοσί-
νης, σημάδι ευσέβειας υπέρτατης, ζητεί νά γίνει πα-
πάς για νά σώσει τον άπιστο. Γιατί, αυτή την ώρα,
είναι σίγουρος πως αυτός βρίσκεται στον ίσιο δρόμο
ξαναπήρε τη χριστιανική του πίστη .

Άς τό παραδεχούμε ειλικρινά. Έγώ, δέ βρίσκω
άπόδειξη πιο τέλεια. Όφειλούμε, στον Έρνέστο, στον
ίδιο τον έγγονό του φιλόσοφου, σ' ένα πλάσμα σπάνιας
έξυπνάδας, αυστηρής τιμιότητας, προωρισμένο νά γί-
νει ό πιο στενός μαθητής του δασκάλου, όφειλούμε ν'
άναγνωρίσουμε τη χροεωκοπία του ρενανικού ρασι-
οναλισμού.

Πρόγονοι τής χώρας του Άρβόρ, πρόγονοι από τις
Άδριατικές λιμνοθάλασσες, πρόγονοι τής Πά-
ρος, τής Άλβανίας, τής Χίος, του Φαναριού και του
Γλατά, και σεΐς, προπάντων, πριν άπ' όλα, θρησκευ-
τικές άνάγκες, άκατανίκτης και πλανητικές, πού μοι
φέρατε λοιπόν τό άγιο παιδί μου ; Μας τό ξαναφέ-
ρατε στην προγονική άνθρωπότητα.

Καταλαβαίνω — γιατί πρέπει νά προσπαθούμε νά
νιώθουμε, αν όχι όλα, πού θάναι πολύ, τουλάχιστο όσο
μπορούμε περισσότερο, — καταλαβαίνω πόσο μερικά
πνεύματα με τη σφραγίδα τής βλακειας, περιόχτηκαν
έξαιτίας αυτήνης τής θρησκευτικής αλλαγής (conver-
sion) άδεν είναι καθόλου άνάγκη νά χροσμερήσουμε
γι' αυτά .

Άς ζητήσουμε καλύτερα νά μάθουμε τί θάλεγε ό
ίδιος ό Ρενάν για τη μεταβολή αυτή του έγγονού του.

Ένας εκκλησιαστικός από τους πιο έξυπνους πού
μαζί του τό συζήτησα, μοι άπάντησε χαμογελώντας:

— Θα τονέ διασκέδαζε !

Όχι ! έγώ δέν τόπιστεύω καθόλου αυτό. Αυτά